

Odluka:

U-I/5971/2014

Zbirni podatci

Broj odluke: U-I/5971/2014

Datum odluke: 12.07.2016

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Rajko Mlinarić, Antun Palarić i Miroslav Šumanović, rješavajući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 12. srpnja 2016. donio je

RJEŠENJE

Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 5. stavka 1., 30. stavka 4., 35. (u dijelu koji se odnosi na članak 80.a stavak 2.), 43., 45. i 68. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 93/14.).

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1.Ovršni zakon donio je na temelju članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava sedmi (7.) saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 21. rujna 2012. Proglasio ga je Predsjednik Republike Hrvatske odlukom od 4. listopada 2012. Objavljen je u "Narodnim novinama" broj 112 od 11. listopada 2012., a stupio je na snagu 15. listopada 2012., osim članaka 356. do 364. koji su stupili na snagu danom prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije 1. srpnja 2013.

1.1.Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona donio je na temelju članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava sedmi (7.) saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 15. srpnja 2014. Proglasio ga je Predsjednik Republike Hrvatske odlukom od 18. srpnja 2014. Objavljen je u "Narodnim novinama" broj 93 od 30. srpnja 2014., a stupio je na snagu 1. rujna 2014., osim članak 35., članci 42. i 43., članak 45., članci 47. do 52., članci 55. do 58., članci 64. i 65., članak 67. stavci 4. i 6., članci 76. i 77. koji su stupili na snagu 1. siječnja 2015. (u daljnjem tekstu: ZID Ovršnog zakona).

Na dan donošenja ove odluke na snazi je Ovršni zakon s izmjenama i dopunama ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13. - članak 101. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i 93/14.).

1.2.Kada se u ovoj odluci Ustavni sud poziva na tekst Ovršnog zakona koji je danas na snazi ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13. i 93/14.), koristi se njegovim punim nazivom.

2.Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 5. stavka 1., 30. stavka 4., 35. (u dijelu koji se odnosi na članak 80.a stavak 2.) i 68. stavak 2. ZID-a Ovršnog zakona podnio je Ivan Grinčević iz Baške Vode (predmet broj: U-I-5971/2014).

Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 43. i 45. ZID-a Ovršnog zakona podnio je Josip Jelić, odvjetnik iz Bjelovara (predmet broj: U-I-6284/2014). Iako taj predlagatelj u prijedlogu navodi da osporava članke 43. do 58. ZID-a Ovršnog zakona, iz sadržaja prijedloga razvidno je da osporava samo članke 43. i 45. ZID-a

Ovršnog zakona, te je Ustavni sud proveo postupak u odnosu na ta dva članka ZID-a Ovršnog zakona. Predmet osporavanja su i članci 37. i 53. ZID-a Ovršnog zakona, koji dio tog prijedloga je izdvojen u predmet broj: U-I-2182/2016 i bit će raspravljen u tom ustavnosudskom postupku.

2.1. Predlagatelj članka 5. stavak 1., 30. stavak 4., 35. (u dijelu koji se odnosi na članak 80.a stavak 2.), 43., 45. i 68. stavak 2. odredbe ZID-a Ovršnog zakona smatraju nesuglasnim s člancima 18. stavkom 1. i 29. stavkom 1. Ustava.

2.2. Sukladno članku 27. stavku 6. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) od raspravljanja i glasovanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te suci Josip Leko i Davorin Mlakar.

2.3. Pozivom na članak 25. Ustavnog zakona o prijedlozima predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom zatraženo je i dobiveno očitovanje Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravosuđa), klasa: 740-11/16-01/47, ur.broj: 514-04-01-02-16-02 od 3. ožujka 2016.

II. OSPORENE ODREDBE ZAKONA

3. Članci 5. stavak 1., 30. stavak 4., 35. (u dijelu koji se odnosi na članak 80.a stavak 2.), 43., 45. i 68. stavak 2. ZID-a Ovršnog zakona glase:

"Članak 5.

U članku 10. stavak 1. mijenja se i glasi:

'(1) Ovršni postupak i postupak osiguranja u prvom stupnju vodi i odluke donosi sudac pojedinac, ako ovim Zakonom nije određeno da postupak vodi i odluke donosi javni bilježnik. U ovršnom postupku i postupku osiguranja u drugom stupnju odluke donosi sudac pojedinac višeg suda, ako ovim Zakonom nije određeno da odluke donosi vijeće prvostupanjskog suda sastavljeno od trojice sudaca.'

"Članak 30.

U članku 58. stavak 1. mijenja se i glasi:

'(...)

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. iza riječi: 'isprave' dodaju se riječi: 'u kojem o prigovoru odlučuje vijeće prvostupanjskog suda.'

"Članak 35.

Iza članka 80. dodaju se naslov i članak 80.a koji glase:

'Rokovi i odlučivanje o pravnom lijeku

Članak 80.a

(...)

(2) O žalbi protiv rješenja donesenih u postupku ovrhe na nekretninama odlučuje vijeće prvostupanjskog suda, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.'

Članak 43.

Iza članka 95. dodaju se naslov i članak 95.a koji glase:

'Agencija

Članak 95.a

(1) Prodaju nekretnine provodi Agencija. Zahtjev za prodaju Agenciji dostavlja sud. Oblik i sadržaj zahtjeva za prodaju propisat će pravilnikom o načinu i postupku provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(2) Sud je dužan dostaviti Agenciji rješenje o ovrsi, izvadak iz zemljišne knjige i zaključak o prodaji.

(3) Odredbe o radu sudskog ovršitelja primjenjivat će se na odgovarajući način i na rad Agencije.

(4) Agencija ima pravo tražiti predujam za pokriće troškova koje će imati u vezi s prodajom nekretnine. Predujam je Agenciji dužan platiti ovrhovoditelj u roku od osam dana od dana dostave poziva na uplatu. Ako ovrhovoditelj u tom roku ne predujmi troškove, Agencija neće provesti prodaju nekretnine, nego će o tome obavijestiti sud. U tom slučaju sud će obustaviti ovrhu."

"Članak 45.

U članku 97. stavci 1., 2. i 3. mijenjaju se i glase:

'(1) Prodaja nekretnine obavlja se elektroničkom javnom dražbom. Elektronička javna dražba počinje objavom poziva na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi.

(2) Poziv na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi obvezno sadrži način i uvjete prodaje, datum i vrijeme početka i završetka elektroničke javne dražbe, vrijeme kada osobe zainteresirane za kupnju nekretnine mogu razgledati nekretninu, kao i druge potrebne podatke.

(3) Poziv na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi i isprave iz članka 95.a stavka 2. ovoga Zakona objavljuju se na mrežnim stranicama Agencije.'

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

'(4) Poziv na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi objavit će se, na prijedlog stranke, u sredstvima javnoga priopćavanja ako stranka predujmi Agenciji za to potrebna sredstva.

(5) Od objavljivanja poziva na sudjelovanje u elektroničkoj dražbi na mrežnim stranicama Agencije do početka prikupljanja ponuda mora proteći najmanje 60 dana.'

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 6. i 7.

U dosadašnjem stavku 6., koji postaje stavak 8., brojka: '5.' zamjenjuje se brojkom '7.'

"Članak 68.

U članku 210. ...

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

'(5) O žalbama protiv rješenja o prijedlozima ovršenika iz stavka 1. ovoga članka odlučuje vijeće prvostupanjskog suda koje je dužno rješenje o žalbi donijeti i otpremiti u roku od osam dana.'

III. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

4. Predlagatelj Ivan Grinčević u svom prijedlogu osporava novo uređenje ovršnog postupka po kojem odluke povodom žalbe stranaka donosi vijeće prvostupanjskog suda sastavljeno od trojice sudaca. Dodatno pojašnjava:

"Predlagatelj smatra da su takva zakonska rješenja protivna pravu na pravični postupak koji jamči neovisnu kontrolu sudskih odluka po žalbi od strane drugog suda. Jedino drugi sud može imati nepristran nadzor u žalbenim postupcima.

Naime, logično je pretpostaviti da kolege s istog suda će nevoljko donositi odluke kojima će ukidati ili preinačavati odluke svojih kolega te im na takav način umanjiti i potrebnu statistiku riješenih predmeta koja je bitna za napredovanje sudaca ili može dovesti do sankcija istih. Također, većina sudaca s istog suda mogu biti u prijateljskim i drugim odnosima.

Dakle, Ustav RH u svom čl. 18. alineja 1. izričito jamči pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom. Dakle iz navedene ustavne odredbe se može tumačiti da će o takvoj žalbi razmatrati drugi sud za koji se a priori može smatrati da je nepristran, za razliku od istog prvostupanjskog suda gdje bi se prvo moralo utvrđivati nepristranost članova sudačkog vijeća (da li su s sudcem pojedincem u bračnoj ili drugoj zajednici i/ili slično).

Predlagatelj smatra da je to ratio odredbe čl. 29. alineje 1. Ustava RH - objektivna nepristranost suda u pojedinoj fazi postupka."

4.1. Predlagatelj Josip Jelić u svom prijedlogu osporava članke 43. i 45. ZID-a Ovršnog zakona i to stoga jer je Financijska agencija (u daljnjem tekstu: FINA) određena kao pravna osoba koja provodi elektroničke javne dražbe nekretnina u ovrsi. Dodatno navodi:

"... jer nigdje u Europi FINA ili slične agencije ne prodaju nekretninu u korist suda već to rade bilježnici ili sam sud. Iako to nije predmet ocjene Ustavnog suda činjenica je da FINA uopće nije osposobljena za taj posao kako prostorno, tako i sa stručnošću, a u konačnici postavlja se pitanje da li osoba s srednjom školom može provoditi ovrhu na nekretnina koju inače provodi sudac ...

U čl. 43 Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona koji se odnosi na čl. 95a Ovršnog zakona navodi se da će ovrhovoditelj morati platiti postupanje FINA-e u postupku prodaje. Dakle, uvode se novi troškovi za ovrhovoditelja, te se postupak osim što se gotovo onemogućava naplata, to se postupak i poskupljuje jer sada ne treba samo platiti javnom bilježniku za pokretanje postupka nego treba platiti i FINA-i da bi prodavala nekretnine.

I ovdje se vidi intencija zakonodavca da se ovrha učini nepovoljnijom za ovrhovoditelja jer što je ovrhovoditelju postupak skuplji, to će u konačnici manje ovrha biti protiv ovršenika pogotovo ako je vjerojatnost naplate slaba.

Dalje se predviđa javna prodaja putem elektroničke dražbe. Dakle, stranke fizički ne nazočuju dražbi već se dražbuje na elektroničkoj bazi, što dovodi ljude u neravnotežan položaj jer većina ljudi nema internet, a starije generacije se s njime ne znaju niti služiti. Ako se pogleda prosjek kupca vidljivo je da nekretnine kupuje starije osobe, a ne mladi ljudi od 20-ak godina koji su informatički obrazovani, pa je jasno da će se i ovako zapravo onemogućiti prodaja nekretnina jer će većini ljudi biti nedostupna.

Prodaja nekretnina preko suda je javna i dostupna svakome jer svako može doći na dražbu i licitirati uz ranije ispunjenje uvijete plaćanja jamčevine."

Stoga predlažu pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 5. stavka 1., 30. stavka 4., 35. (u dijelu

koji se odnosi na članak 80.a stavak 2.) i 68. stavak 2. ZID-a Ovršnog zakona.

IV. OČITOVANJE MINISTARSTVA PRAVOSUĐA

5.Ministarstvo pravosuđa u svom očitovanju od 3. ožujka 2016. na prigovore predlagatelja između ostaloga navodi:

"U svom prijedlogu predlagatelj Ivan Grinčević u bitnom navodi kako je odlučivanje po žalbi u vijeću od trojice sudaca prvostupanjskoga suda protivno pravu na pravični postupak ...

(...)

U odnosu na ove navode, radi obrazloženja cilja i svrhe zbog kojih su navedene odredbe donesene, Ministarstvo pravosuđa citira dio obrazloženja Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona P.Z. br. 571 koji glasi: 'Radi ubrzanja postupka odlučivanja o pravnim lijekovima u slučajevima u kojima izostanak hitnog rješavanja može dovesti do negativnih posljedica, kao i radi ujednačavanja prakse sudova predlaže se pravne lijekove protiv određenih odluka, uvođenje vijeća trojice sudaca prvostupanjskog suda. (...)

U navedenom smislu, u odnosu na pravo ulaganja žalbe i odlučivanje po žalbi od strane nepristranog suda, okolnost da je za određene odluke u povodu pravnog lijeka nadležan suditi isti sud (u drugom sastavu), ne dovodi se u pitanje niti pravo na podnošenje pravnog lijeka iz članka 18. Ustava niti pravo na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava.

Ovršni zakon (... dalje u tekstu: OZ) ne odstupa od pravnog standarda kada za drugostupanjsko tijelo određuje vijeće prvostupanjskog suda sastavljeno od trojice sudaca (članak 10. stavak 1. OZ-a) jer je time osigurana samostalna i neovisna drugostupanjska instancija. Sudac mora objektivno i pravilno primjenjivati pravo, postupati po pravu i pravilima struke (lege artis), jednako za sve, što znači ne dajući prednost pred nikakvim posebnim interesima, pojedincima, skupinama i dr.

Neovisnost znači da sudac sudi prema svojem pravnom uvjerenju i vezan je samo ustavnim, zakonskim i drugim propisima, odnosno slobodan je od svakog drugog vanjskog utjecaja, a zatim i da se sucima omogućava sigurno i stalno obnašanje sudačke dužnosti. Nepristranost znači da će od sudovanja u konkretnim slučajevima biti izuzeti suci kod kojih objektivni subjektivni razlozi izazivaju sumnju u nepristranost.

Odredbom članka 118. stavka 2. Ustava propisano je da je sudbena vlast samostalna i neovisna. Tome također pridonose i brojne druge ustavne i zakonske odredbe između ostalog: ... o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova, osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, samostalno odlučuje Državno sudbeno vijeće, u skladu s Ustavom i zakonom (članak 124. stavak 2. Ustava), zabranjen je svaki oblik utjecaja na donošenje sudskih odluka, a posebno svaki oblik prisile prema sucima, zlorabiti ovlasti i osobnog utjecaja te korištenje medija i javnih istupanja na način suprotan načelima demokratskog društva, a koje ima za cilj utjecaj na tijek i ishod sudskih postupaka (članak 6. stavak 1. ZS).

Također, u slučaju sumnje na nepristranost suca, žalitelj u ovršnom postupku može tražiti izuzeće suca koji sudjeluje u postupku odlučivanja po žalbi u skladu s odredbama Zakona o parničnom postupku ('Narodne novine', broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 1 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14), koje se na odgovarajući primjenjuje u ovršnom postupku.

Slijedom navedenoga, iz prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom predlagatelja Ivan Grinčević može se zaključiti da je prijedlog podnesen isključivo iz razloga što o redovnom pravnom lijeku protiv pojedinih odluka odlučuje isti sud u sastavljenom od trojice sudaca (...) Navedeni razlog je očito neosnovan jer pretpostavlja da blizina mjesta rada upućuje na postojanje prijateljskih odnosa koji isključuju sudačku samostalnost i nepristranost. Ako bi tome bilo tako, niti jedan prvostupanjski i drugostupanjski sud ne bi smjeli biti u istoj zgradi ili neposrednoj blizini. Osim toga, navedeno rješenje postoji i u drugim postupcima pa je primjerice, odlučivanje po žalbi protiv pojedinih odluka istoga suda propisano člancima 148. i 148.a, u vezi s člancima 19.b i 19.d. Zakona o kaznom

postupku ('Narodne novine' broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14).

(...)

U odnosu na dio prijedloga kojim traži pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 43. do 58. ZID OZ/14 predlagatelj Josip Jelić, u bitnome, osporava usklađenost s Ustavom tih odredbi ...

(...)

Značajna novina koja je propisana ZID OZ/14 jest uvođenje FINA-e u postupak provedbe ovrhe na nekretninama. Naime, provedba ovrhe na nekretninama često je dugotrajna, a zbog netransparentne prodaje ili neučinkovita ili nepravедna. Zbog neinformiranosti potencijalnih kupaca nekretnine se u ovršnom postupku nisu prodavale, ovrha se zbog toga obustavljala, a tražbina ovrhovoditelja ostala nenamirena. S druge strane, nekretnine su se prodavale po znatno nižoj cijeni od njezine stvarne vrijednosti jer se prodaja obavljala u okviru užeg kruga sudionika. Upravo zbog toga u odredbama o ovrši na nekretninama propisani su jasni rokovi za poduzimanje određenih ovršnih radnji, ali i uvođenje FINA-e u postupak vođenja elektroničke dražbe nekretnina, kao i pružanje detaljnih informacija o nekretninama koje se prodaju u ovršnom postupku.

(...)

S ciljem da se elektronička javna dražba učinio efikasnijom, da ovrhovoditelj u razumnom vremenu namiriti svoju tražbinu člankom 48. ZID OZ/14 propisano je da će se elektronička javna dražba provesti i kada u njoj bude sudjelovao samo jedan ponuditelj što nije novo, ali se dražba iz tog razloga više ne može odgoditi.

Članak 43. stavak 4. ZID OZ/14 u vezi je s člankom 55. ZID OZ/14, i to u dijelu kojim se dodaje članak 132.d OZ-a, kojim je propisano da FINA ima pravo na naknadu troškova koje će imati u vezi s prodajom nekretnine. Navedeni troškovi su troškovi ovrhe, a prema općem pravilu iz članka 14. stavka 1. OZ-a, troškove postupka u svezi s određivanjem i provedbom ovrhe prethodno snosi ovrhovoditelj. To pravilo vrijedi i kada je riječ o troškovima FINA-e u vezi s prodajom nekretnina. Također se ima primijeniti i pravilo iz članka 14. stavka 4. kojim je propisano da je ovršenik dužan ovrhovoditelju naknaditi troškove koju su bili potrebni za ovrhu.

(...)

O zahtjevu za naknadu troškova postupka koji naknadno bude podnesen tijekom postupka odlučuje sud provedbe ovrhe (članak 43. stavak. 2. OZ-a), a ovrhovoditelj ga može podnijeti najkasnije u roku od trideset dana od dana završetka postupka (članak 14. stavak 6. OZ-a).

Dakle, iz citiranih odredbi OZ-a proizlazi da ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troškova potrebnih za provedbu ovrhe pa tako i za naknadu troškova predujma za pokriće troškova koje će FINA imati u vezi s prodajom nekretnine.

U odnosu na navode predlagatelja Josipa Jelića da se elektroničkom javnom dražbom ograničava veći broj ljudi da pristupe dražbi, odnosno da se određene skupine ljudi ne znaju služiti internetom ističemo kako je odredbom članka 18. Pravilnika o načinu i postupku provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku ('Narodne novine', broj 156/14) propisano da će FINA u svojim poslovnim jedinicama omogućiti pristup sustavu elektroničke javne dražbe pod uvjetima iz članka 14. toga Pravilnika.

Također, navodimo da upravo provođenje elektroničke javne dražbe kod FINA-e pridonosi tome da na dražbi može sudjelovati veći broj osoba zainteresiranih za kupnju nekretnine budući da više nije potrebno da se fizički prisustvuje dražbi, odnosno da se za sudjelovanje na dražbi opunomoćuje punomoćnik, čime se smanjuju troškovi pristupa dražbi, a također dražba se čini dostupnijom i osobama zainteresiranim za kupnju nekretnine koji se nalaze u inozemstvu."

V. MJERODAVNE ODREDBE USTAVA

6. Ustavni sud je kod razmatranja osnovanosti prijedloga predlagatelja ocijenio mjerodavnim dio članka 29. stavka 1. Ustava:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da ... neovisni i nepristrani sud pravično ... odluči o njegovim pravima i obvezama ...

(...)"

VI. OCJENA USTAVNOG SUDA

7. Oba predlagatelja u svojim prijedlozima osporavaju organizacijske novine uvedene u ovršni postupak ZID-om Ovršnog zakona. Ivan Grinčević osporava uvođenje vijeća od troje sudaca prvostupanjskoga suda koje odlučuje u povodu žalbi, dok Josip Jelić osporava uvođenje FINE kao pravne osobe koja je nadležna za provedbu elektroničke javne dražbe.

8. Ustavni sud prije svega ističe da sloboda izbora normativnog okvira ili zakonodavnog modela ovršnog postupka pretpostavlja zakonodavčevu ovlast da na odgovarajući način uređuje organizaciju i nadležnost sudova i drugih tijela (javnih bilježnika, FINE i sl.) u ovršnom postupku te položaj stranaka u postupku, uključujući i njihov međusobni odnos, ovisno o ciljevima koji se politikama u području ovrhe želi postići. Odabir je po sili Ustava u isključivoj nadležnosti zakonodavca. Isključiva je ovlast zakonodavca da pojedine institute ovršnog postupka prihvati, zadrži ili ukloni iz prihvaćenog modela ovrhe odnosno promijeni sam model. S ustavnopravnog je aspekta jedina obveza zakonodavca da pri uređivanju pojedinih instituta tog postupka uvažava zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav, a osobito one koji proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrednote. Drugim riječima, njihovo uređenje uvijek mora biti takvo da osigurava ostvarenje legitimnih ciljeva ovršnog postupka, pravnu sigurnost objektivnog pravnog poretka, određenost, pristupačnost, predvidljivost i pravnu izvjesnost normi, te procesnu ravnopravnost položaja stranaka u ovršnim postupcima u Republici Hrvatskoj u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz vladavine prava, najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske koja je temelj za tumačenje Ustava (članak 3. Ustava). Ustavna je zadaća Ustavnog suda osigurati da ti zahtjevi budu poštovani.

9. U odnosu na prigovore predlagatelja Ivana Grinčevića, Ustavni sud primjećuje da se oni sastoje u njegovoj tvrdnji o mogućoj pristranosti žalbenog vijeća sastavljenog od troje sudaca istoga suda koji treba odlučivati o ovrši. Smatra da takvo rješenje a priori može dovesti do pristranosti u odlučivanju povodom žalbi.

Ustavni sud ističe da samo uvođenje vijeća od troje sudaca prvostupanjskog suda koje odlučuje povodom pravnih lijekova protiv odluka istog tog suda, ne predstavlja ugrožavanje prava na pravično suđenje, u što spada i pravo na donošenje sudskih odluka od nepristranog suca.

Naime, svaka stranka može tražiti izuzeće sudaca koji sudjeluju u ovršnom postupku čim sazna za neki od razloga za izuzeće suca, na što se primjenjuju članci 71., 73. i 74. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13. i 89/14.; u daljnjem tekstu: ZPP), dok se i sam sudac mora izuzeti od odlučivanja na temelju članka 72. ZPP-a.

Sama okolnost da suci koji odlučuju o žalbi prostorno rade u istom sudu kao i sudac koji je donio prvostupanjsku odluku, ne može, sama po sebi, biti razlog za sumnju u pristranost u odlučivanju sudaca toga suda u ovršnim predmetima.

10. U odnosu na uvođenje elektroničke javne dražbe koju provodi FINA te troškovima koji su s tim skopčani (članak 43. ZID-a Ovršnog zakona), Ustavni sud smatra da je zakonodavac imao legitiman cilj kod uvođenja takvog načina javne prodaje - ubrzanje i povećanje učinkovitosti i transparentnosti tog postupka, kako navodi i Ministarstvo pravosuđa u svom očitovanju. S obzirom na razvoj tehnike i tehnologije, zakonodavac je prodaju nekretnina u ovršnom postupku učinio javno dostupnom na cijelom teritoriju Republike Hrvatske jer se dražba sada provodi putem interneta, što

omogućava većem broju zainteresiranih osoba da sudjeluju na dražbi i daju svoje ponude za nekretnine koje se prodaju, čime se povećava učinkovitost dražbi.

Okolnost da je to povezano s dodatnim troškovima nije pretjerani teret za ovrhovoditelja jer su ti troškovi - troškovi ovrhe, a prema općem pravilu iz članka 14. stavka 1. Ovršnog zakona, troškove postupka u svezi s određivanjem i provedbom ovrhe prethodno snosi ovrhovoditelj. To pravilo vrijedi i kada je riječ o troškovima FINA-e u vezi s prodajom nekretnina. Ti će se troškovi nakon okončanja postupka naknaditi ovrhovoditelju od strane ovršenika (prema članku 14. stavku 4. Ovršnog zakona) na temelju njegovog zahtjeva (koji se može podnijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana okončanja postupka - članak 14. stavak 6. Ovršnog zakona) o kojem odlučuje ovršni sud. Dakle, iz navedenih odredbi Ovršnog zakona proizlazi da ovrhovoditelj ima pravo na naknadu troškova potrebnih za provedbu ovrhe pa tako i za naknadu troškova predujma za pokriće troškova koje će FINA imati u vezi s prodajom nekretnine.

10.1. U odnosu na prigovor da dio građana u Republici Hrvatskoj nema pristup internetu i stoga ne može sudjelovati na elektroničkim javnim dražbama, Ustavni sud napominje da je člankom 18. Pravilnika o načinu i postupku provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku ("Narodne novine" broj 156/14.) propisano da će FINA u svojim poslovnim jedinicama omogućiti pristup sustavu elektroničke javne dražbe pod uvjetima iz članka 14. toga Pravilnika, a to znači da svi zainteresirani građani mogu na taj način sudjelovati na javnoj elektroničkoj dražbi.

Osim toga, elektroničkom javnom dražbom omogućava se zainteresiranim kupcima da u njoj sudjeluju bez pristupanja sudu (gdje su se do sada provodile javne dražbe) čime se smanjuju troškovi i proširuje krug osoba koje mogu sudjelovati na dražbi.

11. U odnosu na prigovore koji se odnose na način rada FINA-e i na konkretne načine postupanja (navodi o osobama srednje stručne spreme koje tamo rade i razini njihove stručnosti), Ustavni sud napominje da se ne radi o prigovorima koji su mjerodavni kod davanja ocjene o suglasnosti zakona s Ustavom.

12. Zaključno, nakon razmatranja prigovora predlagatelja, Ustavni sud je utvrdio da u prijedlozima nisu navedeni ustavnopravno relevantni razlozi zbog kojih bi trebalo pokrenuti postupak u ovom predmetu.

13. Slijedom navedenog, na temelju članka 43. stavaka 1. i 2. Ustavnog zakona, doneseno je rješenje kao u izreci.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Broj: U-I/5971/2014

U-I-6284/2014

Zagreb, 12. srpnja 2016.